

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
BEEKBERGEN**

04 Het omhelzen
van de beloften

06 Vergeven; hoe
en wanneer?

08 Behoeftte aan aandacht

Advent in Thessalónica

ds. S. Maljaars, 's-Gravenpolder

In de adventsweken staan we vooral stil bij de verwachting van de eerste komst van de Heere Jezus Christus. Reikhalzend zagen de oudtestamentische vromen uit naar Zijn komst in de wereld. Op Gods tijd kwam Hij!

► En Zijn Zoon uit de hemelen te verwachten, Denwelken Hij uit de doden verwekt heeft, namelijk Jezus, Die ons verlost van den toekomenden toorn.

1 Thessalonicenzen 1:10

Er moet ook een verlangen zijn naar de tweede komst van de Zaligmaker. Gods volk leert uitzien naar Zijn komst op de wolken. In de gemeente van Thessalónica was er sprake van zo'n advent. Gods kinderen zagen uit naar de jongste dag en baden: 'Mara-natha, onze Heere, kom!' Leeft deze adventsverwachting ook bij ons?

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE BEEKBERGEN

In april 1984 staat ouderling J.E. Stufken uit Beekbergen een halve eeuw in het ambt. Vanaf 1934 tot 1951 heeft hij de gemeente als diaken gediend, daarna als ouderling. Omdat hij zich niet langer verkiesbaar stelt, wordt er op 10 april bij zijn jubileum en

afscheid stilgestaan. Ds. A. Hofman - oud gemeentelid - spreekt daarbij over Openbaring 3:8: 'Zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine kracht en gij hebt Mijn Woord bewaard en hebt Mijn Naam niet verloochend'. Na afloop van de dienst wordt ouderling Stufken toegesproken door ouderling J. Wilbrink, die hem een nieuwe Statenbijbel aanbiedt. Hoewel Stufken hier blij mee is, schenkt hij de Bijbel direct weer terug aan de kerkenraad om gebruikt te worden als kanselbijbel. De oude kanselbijbel wordt hierna door een gemeentelid gekocht. Oud-ouderling Stufken overlijdt op 7 december 1988, in de leeftijd van 87 jaar. Boven de rouwadvertentie in De Saambinder zet de kerkenraad Openbaring 21:4: 'En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn'.

Bekering en verwachting

Ongeveer een jaar na zijn vertrek uit Thessalónica schrijft de apostel Paulus een brief aan deze gemeente in Macedónië. Hij brengt Gods werk in de Griekse handelsstad in herinnering. Velen uit de wijde omgeving hebben ervan gehoord dat er in Thessalónica mensen tot God bekeerd zijn van de afgoden om de levende en waarachtige God te dienen. De Heilige Geest werkte halverwege de eerste eeuw krachtig door in het leven van Gods kinderen daar. Er waren zichtbare vruchten van geloof en bekering.

Paulus merkt ook de volgende levensvrucht bij de Thessalonicenzen op: 'En Zijn Zoon uit de hemelen te verwachten'. We zien hier duidelijk dat bekering en verwachting bij elkaar horen. De mensen die tot God bekeerd zijn, kennen deze verwachting. Het is een hopen uitzien naar de volkomen vervulling van al Gods beloften. Deze genade werkt lijdzaamheid en volharding in de strijd. Zo blijft Gods volk levenslang een adventsvolk.

Komst van Gods Zoon

De Thessalonicenzen verwachten Gods Zoon. Om Hém gaat het in de bekering. De Heilige Geest maakt in de zaligmakende overtuiging plaats voor deze Zaligmaker. Er is immers geen ander fundament voor de zaligheid. Daarom is Hij de grote Inhoud van advent.

Deze Zoon is door de Vader uit de doden verwekt. Hier wijst Paulus naar het heilsfeit van Pasen. Op het moment dat hij deze brief schrijft, is dat zo'n twintig jaar geleden. Daar in de hof van Jozef van Arimathéa heeft de Vader Zijn goedkeuring uitgesproken over het werk van Zijn Zoon. Die opwekking uit de doden is de zekere garantie dat Christus naar de hemel zal gaan en dat Hij ook weer uit de hemel zal terugkomen. Het eerste is gebeurd bij Zijn

hemelvaart, het tweede vindt plaats bij Zijn wederkomst.

Gods kinderen verwachten de komst van Gods Zoon uit de hemelen.

Daarover geeft Paulus in het vervolg van zijn brieven nog meer onderwijs. De Thessalonicenzen kennen een wat overspannen verwachting van de wederkomst. Sommigen laten er zelfs hun werk voor liggen. Paulus wijst erop dat dit niet goed is. Maar ondanks deze onjuiste gedachten, zijn ze ons wel tot voorbeeld in hun adventsverwachting. Wat is dit onder ons vaak ingezonken!

Deze mensen zijn vreemdelingen op aarde. En hoe meer vreemdeling op aarde, hoe meer verlangen naar de hemel. Kennen we iets van dit advent?

Jezus, Zaligmaker

Paulus noemt de Naam van Gods Zoon erbij. Zijn Naam is Jezus, Zaligmaker. Die Naam horen de Thessalonicenzen niet voor het eerst.

Zijn Naam is door Paulus genoemd in de synagoge, waar hij deze Jezus, de Christus, heeft verkondigd (Hand. 17:3). Hij heeft Hem aangewezen als de Zaligmaker, Die Zijn volk zalig zal maken van hun zonden. Buiten Hem is er geen leven! En er zijn er onder de hoorders geweest die in hun zondesschuld voor God hebben leren buigen en voor wie deze Naam álles is geworden.

Ook op een andere manier heeft deze Naam van Jezus geklonken. Het straatvolk heeft Zijn Naam uitgeschreeuwd voor het stadsgerecht in Thessalónica (Hand. 17:7). Zij hebben deze Naam echter genoemd, zonder te weten Wie deze andere Koning echt is.

In die ene Naam Jezus ligt de hele zaligheid van Gods Kerk verklaard. Op de komst van deze Zaligmaker wordt het hart van Gods kinderen gericht. Is Zijn Naam in ons leven geopenbaard, toen alles van onze kant vastliep? Is Jezus ons ook meer

dierbaar en noodzakelijk geworden? Of noemen we Zijn Naam zonder Hem echt te kennen?

Die ons verlost

De Naam Jezus zegt ook iets over Zijn werk. Paulus wijst erop: 'Die ons verlost van de toekomstende toorn'. Gods toorn is Gods heilige afkeer van de zonde. Daarom moet Hij onze ongerechtigheid straffen. Dat moet Hij, omdat Hij God is. Het is Gods schrikkelijke toorn die ons hele leven al op ons rust. Het is Gods eeuwige toorn die naar ons toekomt en straks voor altijd op ons blijven zal, indien we ons niet bekeren. O, ziende op die ontzaglijke toorn moeten we wel met Mozes uitroepen: 'Wie kent de sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid, naardat Gij te vrezen zijt?' (Ps. 90:11) Van die toekomstende toorn verlost Jezus Zijn volk. Onder die zware toorn heeft Gods Zoon gebukt in Gethsémané. Die ondeelbare toorn heeft de Zaligmaker gedragen op Golgotha. Zo heeft Hij voor Zijn volk de hitte van Gods gramschap geblust. Gods kinderen gaan buigen onder Gods verdiende toorn, maar leren ook smeken om Gods afgewende toorn. Zalig voor wie het gelden mag: 'Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij' (Jes. 12:1). Is dat de worsteling van onze ziel?

Advent in Thessalónica naar de tweede komst van Christus... Gods kinderen in de hoofdstad van Macedónië waren gericht op hun Zaligmaker: 'Maranatha, onze Heere, kom!' Op de jongste dag zal Hij verschijnen tot hun vreugde. Hoor ze hun adventslied zingen:

*Mijn ziel, vol angst en zorgen,
Wacht sterker op den Heer',
Dan wachters op den morgen;
Den morgen, ach, wanneer?*
(Psalm 130:3)

Wie dit heimwee kent, komt eenmaal thuis. Thuis bij God, om Jezus' wil. ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

*ZEVEN LEERREDENEN
over LUKAS 18:35-43*

Zevende tekst uit Lukas 18:35-43

Vers 42: 'En Jezus zeide tot hem: Word ziende; uw geloof heeft u behouden.'

Vers 43: 'En terstond werd hij ziende, en volgde Hem, God verheerlijkende. En al het volk dat ziende, gaf Gode lof.'

Maar deed onze blinde (doch, wat zeg ik: blinde? Hij is nu geen blinde meer, hij is door de kracht van de Heere Jezus ziende geworden) nog meer dan God te verheerlijken? Ja, onze tekst zegt dat hij ook de Heere Jezus volgde. Dit geeft het volgende te kennen:

1. Dat hij de Heere Jezus nu van ganser harte aannam en erkende voor zijn grote Koning en Meester, aan Wie hij al zijn geluk naar ziel en lichaam verschuldigd was. Hij gaf zich geheel aan Hem over, hij stelde zijn ganse vertrouwen alleen op Hem.
2. Ook geeft het te kennen dat hij de Heere Jezus als zijn enige Koning en Meester nu ook volgde in een weg van oprechte gehoorzaamheid. Hem erende en vrezende naar Zijn Woord, en zich geheel aan Zijn wil en Zijn welbehagen onderwerpende, om ►

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

- die alleen voortaan te doen en geheel daarnaar te leven.
3. Het geeft ook te kennen dat hij zich voegde bij de Heere Jezus om van nu af aan overal met Hem te gaan, Hem overal trouw te volgen om alle dagen Zijn Woord en Zijn bevelen uit Zijn mond te horen. Dat hij zich geen gevaren noch moeite ontzag, maar het alles wilde ondergaan en zich troostte als hij maar steeds nabij zijn beminde Verlosser mocht zijn en Hem overal mocht volgen.
 4. Het geeft ook te kennen dat hij zich voegde bij het gezelschap van de Heere Jezus, bij Zijn discipelen, die Hem van stad tot stad en van plaats tot plaats volgden. Om voortaan al zijn levensdagen met hen en onder hen door te brengen en met hen alle haat, alle smaad, alle verachting van de wereld, die Jezus niet wil volgen, gewillig te verdragen.
 5. Ten slotte geeft het ook te kennen dat hij zijn vorige woning, zijn vrienden en bekenden, en wat hij nog mocht hebben, allemaal achterliet en daar niet meer naar omzag. Hij ging welgetroost, blij en onbekommerd met de Zaligmaker en Zijn gezelschap mee, zonder zelfs te overleggen hoe of waarheen ze gingen. O, wat een gelukkig mens was hij nu! Wat een wonderbare en plotse verandering! O, hoe haastig kan de Heere Jezus ons verblijden en voor eeuwig gelukkig maken! Hoe haastig kan Hij onze ellenden en droefnissen van ons wegnemen en ons geven sieraad voor as! (Jes. 61:3).

Gewis, zo gaat het op geestelijke wijze ook toe met alle arme zondaren die waarlijk bekeerd en van hun geestelijke blindheid door Christus verlost worden. Die volgen Hem eveneens na, als hun Koning en Zaligmaker. Die begeven zich ook in Zijn zalige dienst, die komen achter Hem, verloochenen zichzelf, nemen hun kruis op en volgen Hem (Matth. 16:24). ♦

► wordt vervolgd

1. Van verre gezien
2. En geloofd
3. En omhelsd

Het omhelzen van de beloften

ds. C.J. Meeuse, Arnhem

Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren.

Hebreeën 11:13

Ging het in de eerste overdenking over het van verre zien van de beloften, dus om de mogelijkheid van zalig worden, in de tweede overdenking ging over het geloof als vaste grond. Nu letten we in de derde meditatie in het bijzonder op het omhelzen van de beloften.

Het gaat in de tekst boven deze overdenkingen over 'deze allen'. Bedoeld zijn de personen die in het voorgaande benoemd zijn: Abel, Henoach, Noach, Abraham en Sara. Daarna zijn ook nog genoemd Izak en Jakob. Nu volgen er nog veel meer geloofsgetuigen, van wie we wel mogen zeggen dat ze de beloften ook van verre hebben gezien, geloofd en omhelsd. We lezen daarna nog van Jozef, Mozes, Rachab, Gideon, Barak, Simson, Jeftha, David en Samuël. Maar ook wordt melding gemaakt van de profeten. We begrijpen allemaal dat de apostel veel meer geloofsgetuigen noemen kan, maar hij gaat dan door met wat ze door het geloof allemaal hebben ervaren, bijzonder ook aan ondergane martelingen. Onze aandacht richten we nu evenwel op een bepaalde

geloofsbeleving die toen verkregen werd: het omhelzen van de beloften. Omhelzen is een intieme handeling. Je omhelst niet iedereen. Het is een handeling uit liefde, die je de nabijheid van de geliefde - in dit geval de beloften - doet ervaren. Wat een wondere band had men dan daarmee en wat een rijke onderlinge liefdesband was er dan ook met anderen die dit kenden! Kent u dat omhelzen ook met de beloften en met degenen voor wie de beloften een hartelijke geloofsbeleving zijn?

Omhelzen van beloften

Beloften kennen een belover, een inhoud en de personen

voor wie ze gelden. De waarde van beloften heeft alles te maken met de positie van de Belover. Is die ook machtig om te doen wat hij heeft beloofd? We zullen dat bij allerlei aardse beloften ook in verband zien met de zaken die beloofd zijn. Maar als het om de beloften voor het geloof gaat, heeft het betrekking op het grootste wat God belooft: de Gave van de Zoon van Zijn eeuwige liefde. Op Hem ziet het zaligmakend geloof in het Oude Testament, dus op Het Vrouwenzaad, op Abrahams Zoon, ja op Hem, Die op zoveel manieren aangeduid is in afbeeldingen, zoals in het offer van Abel, in de ark van Noach, in de offers van Abraham, in allerlei offers en andere zaken bij de tabernakel en in zo heel veel heerlijke profetieën, veel te veel om hier op te noemen. Maar laat er uw gedachten toch veel over gaan in deze adventstijd (en daarbuiten!). Die beloften zijn zo teer, zo rijk, zo liefdevol - denk bijzonder ook aan de profetische teksten - waar Gods kind er zijn hand weleens op legt, ja, de Bijbel wordt

dan weleens aan het hart gedrukt. Dat is nu het omhelzen van de beloften. Maar zie er dan de Belover, God de Vader, achter staan!

Vervulling van de beloften

Voor wie gaan de beloften nu in vervulling? Voor degenen aan wie ze gegeven zijn, zo zult u zeggen. U hebt gelijk, want anders is de belover onbetrouwbaar. Bedenk dat bij de beloften van het genadeverbond en dan bijzonder van de beloften omtrent de Messias. Toch moest Abraham lang wachten op de geboorte van zijn zoon Izak. En de oudtestamentische gelovigen moesten helemaal lang wachten op de geboorte van de Messias. Toch leefden ze van het geloof op die beloften, en niet te vergeten: van het geloof in de Belover. Pas toen Christus kwam, werden de beloften die op Hem zagen, vervuld. De apostel schrijft daarom in het slot van ons hoofdstuk: 'En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen, alzo God wat beters over

ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden' (Hebr. 11:39, 40). Toen pas werd de adventsverwachting vervuld en het verbond voltooid.

Als het gaat om persoonlijke beloften voor uw geloofsleven, dan ziet u ook uit naar vervulling ervan. Beloften geven verwachting. Als het om Christus gaat, is dit adventsverwachting. Dat is de toestand nog van zielen die naar Zijn komst in hun leven uitzien en met beloften lopen die op hen van toepassing zijn, als hongerigen en dorstigen naar de gerechtigheid. Ze zien uit naar een volkomen vervulling die het Kerstfeest maakt in hun ziel. O, dat Hij dan geopenbaard mocht worden! Bij hen leeft de verwachting:

*Ik ben nooddruftig, arm en naakt,
o God, mijn Helper uit d' ellenden,
haast U tot mij, wil bijstand zenden;
Uw komst is 't die mijn heil volmaakt.*
(Ps. 70:3, ber.) ♦

► slot

Vergeven; hoe en wanneer?

Moet je de verkrachter van je dochter vergeven?

Is het Bijbels om je overspelige echtgenoot vergiffenis te schenken? Kortom: is vergeving het hoogste bewijs van een christelijke gezindheid?

G. van Veldhuizen, Gouda

In een waardevol interview in het Reformatorisch Dagblad gaf Hanneke Schaap-Jonker onlangs aan dat ambtsdragers soms te snel oproepen tot vergeving, bijvoorbeeld wanneer er iets verschrikkelijks is gebeurd tussen ouders en kinderen. Dat kan kinderen het gevoel geven dat er in de kerk geen ruimte is voor hun pijn, alsof alles direct gladgestreken moet worden.

De vraag wanneer we moeten vergeven, kwam ook naar voren na de indrukwekkende toespraak van Erika Kirk, weduwe van de Amerikaanse apologete Charlie Kirk. Met een verwijzing naar Jezus' woorden - 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen' - sprak zij, hoorbaar geëmotioneerd, tot de jonge moordenaar van haar man: 'I forgive him'.

Het hart van het Evangelie

Vergeving behoort tot het hart van het Evangelie. Op de vraag van Petrus (Matth. 18) hoe vaak we iemand moeten vergeven, antwoordt Christus zelfs: zeventigmaal zevenmaal. De opstellers van de Heidelbergse Catechismus wijzen er bij de behandeling van de vijfde bede uit het Onze Vader op dat het ons voornemen moet zijn om onze naaste van harte te vergeven.

Het is opvallend dat Christus, nadat Hij Zijn discipelen het Onze Vader heeft geleerd, alleen het gebed om vergeving verder uitwerkt (Matth. 6). Alsof Hij daar een streep onder wil zetten: 'Want indien gij de mensen hun misdaden vergeeft, zo zal uw hemelse Vader ook u vergeven'.

Berouw en belijdenis

Vergeving is Bijbels, maar hoe en wanneer moeten wij vergeven? Is Erika Kirk hierin voor ons een voorbeeld? Zo snel mogelijk, nog voordat er contact is geweest met de dader?

De apostel Paulus roept de gemeente van Efeze op te vergeven, zoals God

in Christus vergeeft: 'Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkkerwijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft'. Dat heeft ons iets te zeggen. De wijze waarop God vergeeft, staat model voor de wijze waarop wij moeten vergeven.

Zowel in het Oude als Nieuwe Testament zien we dat de Heere vergeeft in de weg van berouw en belijdenis. David zingt in Psalm 32: 'Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor den HEERE. En Gij vergaaf de ongerechtigheid mijner zonde'. Ook de apostel Johannes wijst op deze volgorde: 'Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid'.

Gebed om vergeving

Maar hoe moeten we het gebed van de Heere Jezus aan het kruis verstaan? 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen'. De lijdende Borg en Middelaar schonk op dat moment niemand vergeving, maar deed een verzoek aan Zijn Vader. Dat gebed werd verhoord op de Pinksterdag. Toen Petrus de duizenden mensen op het tempelplein predikte dat zij de beloofde Messias hadden gekruisigd, werden zij verslagen in het hart. En wat was de boodschap van Petrus? 'Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden'.

Onbeleden zonden

Wie een dader zonder berouw direct vergeeft, doet hem tekort.

Dan ontbreekt voor de dader de noodzaak om tot inkeer te komen. De profeet Nathan liet David niet liggen in zijn zonde, maar wees hem er juist op. Pas nadat David zijn zonde beleed, zei de profeet: 'De HEERE heeft ook uw zonde weggenomen'. Het zou niet van liefde hebben getuigd als Nathan David in zijn ellende van onbeleden zonden had achtergelaten. Sterker nog; dan zou er bij David weinig ruimte voor genade geweest zijn.

Te snel vergeven kan ertoe leiden dat daders ongestoord op hun zondige pad doorgaan. Daardoor ervaren zij hun schuld onvoldoende, met onvoorziene en soms ernstige gevolgen. Dit geldt in het bijzonder bij herhaaldelijk misbruik van kinderen. Pastoraal gezien vraagt dit grote wijsheid en zorgvuldigheid. Ambtsdragers moeten uiterst terughoudend zijn in het aansporen tot vergeving, vooral wanneer bij de dader geen duidelijke tekenen van berouw aanwezig zijn. Tegelijkertijd moet het recht zijn loop hebben.

Vergevingsgezindheid gevraagd

Is vergeving helend voor slachtoffers? Het is begrijpelijk dat slachtoffers verder willen met hun leven en een pijnlijke periode willen afsluiten door de ander te vergeven. Het is echter de vraag of het vergeven van een dader zonder berouw uiteindelijk helend werkt. Beter is het om vergevingsgezind te zijn. David zegt in Psalm 86 dat de HEERE 'gaarne vergevende' is. Wie Hem aanroept in de nood, vindt Zijn gunst oneindig groot. Dit is een voorbeeld voor ons: een hart dat bereid is te vergeven, maar wel in de weg van Gods waarheid en gerechtigheid.

De Heere is vergevingsgezind, maar wel in een rechte weg. Gods gerechtigheid eist dat zonde bestraft wordt. Daarom ontvangen we alleen vergeving door het geloof in Christus, de Gekruisigde. Dit geloof erkent dat Christus in onze plaats gestraft is. Wanneer daders om vergeving vragen, moeten ze erkennen dat ze schuldig zijn en straf hebben verdiend. Als slachtoffers vervolgens vergeven, krijgt de dader niet wat hij verdient. Zoals God ons niet geeft wat wij verdienen. 'Bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt'. Door daders én slachtoffers. ♦

Jozua's laatste afscheidsrede

ds. C. Sonneveld, Poederloijen

En nu, vreest den HEERE en dient Hem in oprechtheid en waarheid.

Jozua 24:14a

Niets beweegt het hart zo lieflijk tot het dienen van God als Zijn onverdiende genade. Bij die genade zet Jozua dan ook in als hij in zijn laatste rede opwekt tot de dienst des Heeren.

De grond van Jozua's opwekking

Jozua stelt het volk voor Gods heilig aangezicht en gaat het toespreken (vers 1). Ze zijn bijeen in Sichem, de plaats waar de Heere aan Abraham was verschenen en Jakob de afgodsbeelden uit zijn huisgezin had begraven. Sichem is dus een prediking van Gods trouw in de vervulling van Zijn beloften, maar Sichem spreekt ook van de dure roeping om te breken met de afgoden.

Jozua heeft grónd voor de opwekking die hij gaat doen. Die grond is Gods genade zoals deze schittert in het leven van de aartsvaders (vers 2b-4), tijdens de woestijnreis (vs. 5-9) en na de intocht (vs. 10-13). Het volk werd rijk begenadigd. Het kreeg land, huizen, wijngaarden en olijfbomen waar men niets voor had gedaan. Het geheim lag niet in hun zwaard of boog, maar enkel in Gods welbehagen. Maar geldt dat ook niet van de zaligheid van de Kerk uit Jood en heiden en van het hemels Kanaän?

De inhoud van Jozua's opwekking

Jozua wekt ertoe op de Heere kinderlijk te vrezen (vs. 14a), de goede keuze te doen (vs. 14b-15a) en hem daarin te volgen (vs. 15b). Het woordje 'dienen' komt in dit hoofdstuk wel zestien maal voor. Het gaat om een dienen "in waarheid en oprechtheid". Het moet opkomen uit het hart en blijken in de vrucht, een afzweren van de afgoden.

Wordt dat zichtbaar, ook in ons leven? Jozua weet hoe goed het is de Heere te vrezen. Daarom beveelt hij het zo hartelijk aan. Maar hij stelt het volk ook voor de keuze. Wat bedoelt hij? Geloof hij in een vrije wil? Allerminst! Wederbarende genade is nodig om terug te komen op de keuze die we gedaan hebben in het paradijs. Maar een mens is wél verantwoordelijk! Mogelijk heeft Jozua een aarzeling bij het volk bemerkt. Daarom voegt hij er wat aan toe: "Maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen". Zelf geeft hij het goede voorbeeld. Wat zou het er anders uitzien als er méér van zulke voorbeelden waren! "Leringen wekken, maar voorbeelden trekken."

De uitwerking van Jozua's opwekking

Het volk reageert positief op Jozua's indringende opwekking. Jozua hoeft zich over hén geen zorgen te maken. Maar dan gaat Jozua hen beproeven. Hij wil eerlijk met hen handelen. Men blijft echter bij z'n keuze en het verbond wordt aangegaan. Dit is het hart van hoofdstuk 24. De hernieuwde verbondssluiting wordt dan ook schriftelijk vastgelegd en een grote steen wordt tot getuige gemaakt. Helaas, de beloofde gehoorzaamheid heeft niet lang geduurd. Na Jozua's dood gaat het snel bergafwaarts (Richt. 2:6-13). Jozua zelf heeft dat gelukkig niet meer meegemaakt. Hij was thuisgekomen, eeuwig thuis. Zal dat ook ons einde zijn? God geve het! ♦

► slot

Behoeftte aan aandacht

W. Fieret, Leerdam

Veel mede-opvoeders. Verschillende waarden- en normenpatronen naast elkaar. Gewenning aan niet-Bijbelse denkbelden. Afnemend besef van begrensdheid. Ieder moment van de dag online: wat een grote diversiteit aan invloeden.

Desondanks blijft de opdracht om de Bijbel te lezen, ook in 2025 in een digitale gesecculariseerde wereld, overeind. Lukt dat? In dit artikel gaan we in op de vragen: 'Wat is (niet) beïnvloedbaar?' en 'Hoe gaan we met onze jongeren om?'

Niet-beïnvloedbaar

Dat onze jongeren en wij in 2025 leven, is in ieder geval niet beïnvloedbaar. Dat is gewoon een feit. De eeuw waarin wij leven, heeft eigen kenmerken. Dat is met voorgaande eeuwen ook zo: de zeventiende eeuw wordt de Gouden Eeuw genoemd, de achttiende de tijd van het rationalisme, met de woorden 'de wettelende eeuw' wordt de periode van 1795-1914 aangeduid. Opmerkelijk is dat mensen het verleden vaak idealiseren. In onze tijd kijken mensen nogal eens met weemoed terug naar de tijd van de oudvaders. Wanneer je echter de biddagpreken uit die tijd leest, dan blijkt wel dat die predikanten helemaal niet zo positief over hun tijd dachten. Mannen als Udemans en Teellinck, die in de zeventiende eeuw leefden, hadden zorgen over hun tijd, evenals de achttiende-eeuwers Comrie en Van der Groe. Ter illustratie: de laatstgenoemde beschreef in een van zijn preken met sombere woorden wat hij zag en hoorde: 'Men voedt de kinderen niet met alle ernst en getrouwheid van de jeugd af aan op in de ware kennis en vreze Gods. O nee!

De vrome en godvruchtige opvoeding van de kinderen is uit dit land geweken. Het verval, de geesteloosheid en goddeloosheid van het Nederlandse volk kunnen met geen woorden besproken of met geen pen beschreven worden' ("Veertien Biddagspredikatiën", blz. 110). Die zorgen kon Van der Groe niet wegnemen door bij wijze van spreken het verleden te kopiëren. Tijdens een gesprek met jongeren vroeg ik eens hoe zij het vonden om te leven in deze tijd, waarover alleen maar kritisch en vol zorg gesproken wordt. Hun antwoord was simpel: 'Niet zo bijzonder hoor, wij kennen namelijk geen andere tijd'.

Behoeftte aan aandacht

Wanneer we jongeren proberen te bereiken met methoden en argumenten die zo'n vijftig jaar geleden 'werkten', zal dat in de regel geen of weinig resultaat hebben. De jongeren van nu zitten, hoe je het ook wendt of keert, anders in elkaar dan vorige generaties. Wat gebleven is, is de behoefte aan

aandacht en betrokkenheid. Juist nu wellicht meer dan vroeger. Door het verdwijnen van veel vanzelfsprekendheden is er immers veel onzekerheid ontstaan. Maar aan de basisbehoeften aandacht en betrokkenheid wordt niet voldaan wanneer we alleen maar opvoedingsmethoden hanteren uit een vroegere tijd.

Dat betekent heel wat voor opvoeders, met name voor de oudere. Je moet als opvoeder over je eigen schaduw heen kunnen en durven stappen. Luisteren is daarbij een eerste vereiste: 'Wat wil hij of zij zeggen of vragen?' Het is waardevol voor jongeren als opvoeders meedenken en daardoor als voorbeeld functioneren.

Dit brengt ons als opvoeders dicht bij het onderwerp van deze serie. Het is van zo'n grote betekenis dat we als (groot)ouders geregeld de Bijbel lezen en erover nadenken. Dan zien onze (klein)kinderen dat dat Woord er voor ons toe doet.

Het woord 'raken' wijst op het innerlijk. Het kan zijn dat iemand door veel waarschuwingen zich uiterlijk aan voorgestelde regels houdt, maar er innerlijk ver vanaf staat. Gehoorzaamheid is dan een soort kadavergehoorzaamheid. Ook iemand als Wilhelmus à Brakel beseftte dat het innerlijk niet te sturen is. In "De Redelijke Godsdienst" schreef hij: 'De wil is vrij, hij kan niet gedwongen worden'. Die woorden laten zien dat ons redeneren kan afstoten op de wil, dus op het innerlijk. Daarin zit een groot spanningsveld, want wie als opvoeder waarschuwt niet? Het is onze plicht. Het is wel belangrijk om met wijsheid met die plicht om te gaan. Een opvoeder kan namelijk irritatie oproepen en dan gaan de luiiken helemaal dicht. De volgende keer sluiten we deze artikelen af.

► slot volgt

► De jongeren van nu zitten anders in elkaar dan vorige generaties. Wat gebleven is, is de behoefte aan aandacht en betrokkenheid.

1. Psalm 2:7-8
2. Psalm 40:8
3. **Psalm 85:8-10**
4. Psalm 130:5-7

Het geloof van de Kerk

ds. G. Hoogerland, Kruiningen

**Toon ons Uw goedertierenheid, o HEERE, en geef ons Uw heil.
Ik zal horen wat God de HEERE spreken zal; want Hij zal tot
Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar dat
zij niet weder tot dwaasheid keren. Zekerlijk, Zijn heil is nabij
degenen die Hem vrezen, opdat in ons land eer wone.**

Psalm 85:8-10

**Deze psalm is gedicht nadat de Heere Zijn volk uit de
gevangenschap van Babel verlost heeft. Jakobs zaad is
wedergekeerd in Juda.**

De Heere heeft de uitgieting van Zijn toorn doen ophouden en de straffen vanwege de zonde afgewend. Echter, de verlossing is niet volkomen. De tempelbouw ligt jarenlang stil en de vijanden schijnen vrij spel te hebben. Het volk vervalt weer in zonden. Ze nemen vreemde vrouwen. De dienst des Heeren wordt sleur en eigen belang komt op de eerste plaats. In die omstandigheden bidt de dichter vurig om bekering, opdat Gods toorn, die opnieuw wordt ondervonden, afgekeerd worde van hen en van het nageslacht. De dichter verlangt naar levendmaking, herstelling als vanuit een doodse staat.

Vinden we hierin niet een beeld van een zondaar die bij aanvang werd getrokken uit de macht van de zonde en een hartelijke keuze deed om voor de Heere te leven? Iets ervaren van Gods gunst, maar de zonde is weer levend geworden en de verdorvenheid houdt de ziel gevangen. Wellicht gedacht van de zonde te zijn verlost. En nu? Alles kwijt. Dan wordt ingeleefd: een stroom van ongerechtigheden heeft de overhand op mij.

Geen waardigheid

In die omstandigheden wordt het arme-zondaars-gebed geboren: 'Toon ons Uw goedertierenheid, o HEERE, en geef ons Uw heil'. Er is geen pleitgrond, geen waardigheid in zichzelf. Slechts een roepen om ontferming. 'Geef ons Uw heil'. Dat is: Uw heilzame verlossing. Die verlossing moet van Gods kant komen. Is er enig middel waardoor wij deze welverdiende straf kunnen ontgaan en wederom tot genade komen? Is er heil te verkrijgen? Is er een Verlosser, een Heiland? De dichter kan nu slechts wachten op wat de Heere op zijn gebed zal antwoorden. Vanwege de ongerechtigheid van zichzelf en zijn volk is hij geen antwoord waardig. Toch ziet hij uit naar Gods spreken.

'Ik zal horen'. Dat is reeds iets van geloofstaal. Al zou ik lang moeten wachten, ik zal blijven wachten op antwoord. Wachten wij na ons bidden op antwoord? Of zijn we tevreden met onze gedane plicht?

Er ligt in het hart van de dichter ook iets van geloofszekerheid. Niet zozeer met betrekking tot zijn eigen

genadestaat. Maar wel met betrekking tot Gods onfeilbaar Woord. Een zekerheid dat de Heere op Zijn tijd op het gebed van Zijn volk zal antwoorden. Ja, hij mag geloven dat de Heere tot degenen die het waarlijk om Hem te doen is, van vrede zal spreken. En dat is wat hij begeert. Vrede! Die vrede ligt verbroken door de zonde. Door eigen schuld. Dat voert terug naar de oorzaak van de vredebreuk in het paradijs. Die vrede kan alleen van Gods zijde hersteld worden. Dat roept om een Hersteller van de vrede. Om een Vredevorst.

Bekering

De dichter beseft ook dat de vrede niet kan worden hersteld met vasthouden van of terugkeren tot de vorige zonden. Die zonden zijn juist de oorzaak dat de vrede is verbroken. Daarom is het als een belijdenis. We moeten ons bekeren van onze boze wegen, steeds weer. Het is ook als een gebed: Heere, bewaar ons toch en geef dat we niet weder tot dwaasheid, tot zonde keren. Dan breekt het geloof nog verder door. Dan mag de dichter zich op Gods toezeggingen verlaten. Zekerlijk! Als het geloof in oefening is, wijkt alle twijfel en ongeloof. Dan ligt het vast. Niet in zijn gevoel, maar in Gods beloften. Hij zal! Hij is de God Die niet liegen kan. Zijn heil is nabij. Het Woord getuigt ervan. Wie brengt dat nabij? God Zelf. Door de Heilaanbrenger. De Heiland. Dat heil, die Heiland, is nabij! Het geloof ziet als door een verrekijker hetgeen nog veraf is nu als zeer nabij. Dit is een geloofsjubel van een missende ziel. Die ziet in het Woord reeds de vervulling schitteren, zoals het morgenrood de komst van de zon verkondigt.

Deze zekerheid geldt allen, maar ook alleen die de Heere vrezen. Die Hem met een kinderlijke vreze begeren te dienen. Die vrezen Hem door zichzelf te mishagen en een teer en afhankelijk leven liefhebben.

Ten slotte het doel. 'Opdat ons land wederom in de heerlijke en gelukkige stand gebracht worde, in welken het te voren geweest is' (kanttekening). Opdat wij teruggebracht worden in de staat waaruit wij gevallen zijn. Terug in Gods gemeenschap. Tot Zijn eer. ♦

Herderlijke zorg

A. Bel, Vlaardingen

Dominee F.M. Penning, de vader van volksschrijver L. Penning was in 1861 predikant geworden van de Christelijk Afgescheiden Gemeente in Landsmeer (Noord-Holland). Hij was er zeer gewaardeerd.

Hij heeft er echter maar korte tijd gestaan, slechts tien maanden. Toen werd hij predikant in Bunde, een plaats in Oost-Friesland, in het toenmalige koninkrijk Hannover. Bunde, daar was hij geboren.

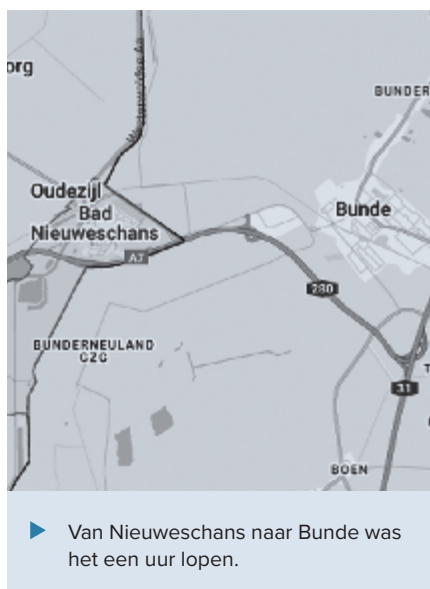
Met een turfschip reisde de familie Penning van Noord-Holland naar Nieuweschans in Groningen, een plaatsje dicht bij de grens. De reis heeft ongeveer zes dagen geduurd! En toen was het nog een uur lopen naar Bunde.

Spoedig na de aankomst kwam er een groot verdriet in de pastorie. Nog voordat ds. Penning intrede had gedaan overleed het jongste kindje, Eliza. Maar er was een bodem in het verdriet: vader en moeder Penning mochten geloven dat de Heere hun zoontje in heerlijkheid had opgenomen.

Een oefenschool

Ook in Bunde was er veel vijandschap. Soms kwam dat wel heel duidelijk openbaar. Van de pastorie naar het kerkgebouw was het tien minuten lopen. Dominee Penning passeerde dan altijd een aantal arbeiderswoningen. In een van die huizen woonde een zekere Velge, een man die een grote afkeer van de Afgescheidenen had, en daarbij ook nog eens opgehitst werd door zijn schoonmoeder. Vaak stond die man dominee Penning op te wachten, en dan begon hij vreselijk te schelden. 'Het was erg', schreef zoon Louwrens later. 'Het was voor mijn vader, die een vurig, driftig temperament had, een oefenschool in de lijdzaamheid'.

Maar op een zondag stond Velge

niet voor zijn huis. Een van zijn kinderen was erg ziek geworden: difterie. De volgende dag was ook een tweede kind ziek geworden. En voordat het weer zondag was, was een van de kinderen overleden. Op maandagmorgen werd er door een buurvrouw aangebeld bij de pastorie. Of de dominee op bezoek wilde komen, Velge had daarom gevraagd. Hij was ook door de vreselijke ziekte aangetast en had het heel benauwd. Hij durfde zo niet de eeuwigheid in te gaan. De buurvrouw zei nog dat ze er begrip voor had als dominee Penning niet zou komen, want het was een erg besmettelijke ziekte en hij moest toch ook denken aan zijn vrouw en kinderen. En dan, Velge was geen lid van zijn gemeente, hij behoorde tot de grote kerk. Daar waren twee dominees, en een van hen was

ongetrouwd, laat die maar op bezoek gaan. Zo dacht de buurvrouw erover. Maar dominee Penning dacht er anders over. 'Natuurlijk, ik ga meteen', zei hij resoluut.

Aangrijpend

Wat dominee Penning zag was aangrijpend. Het tweede kindje was zojuist ook gestorven, en in de bedstee lag de ernstig zieke vader. Met moeite kon hij nog spreken. 'Dominee', zei hij, 'wilt u mij vergeven? Ik heb een dienstknecht van de allerhoogste Koning aangetast'. Dominee Penning was diep bewogen. 'Alles is vergeven, hoor, alles'. 'En wilt u voor mij bidden?' En zo bad dominee Penning met zijn vroegere vijand. 'En komt u nog terug?' 'Vandaag nog'. Dominee Penning ging nu twee keer op een dag op bezoek. Het waren goede ogenblikken die hij daar doorbracht, en hij mocht het zien dat, zoals hij het onder woorden bracht, de Morgenster opging in de duistere nacht.

Toen dominee Penning hem de laatste keer bezocht, kon hij niet meer spreken. Hij wenkte zijn vrouw en zij begreep wat haar man wilde en haalde een lei en een griffel. En met stervende hand schreef hij: 'God heb ik lief; want die getrouwe HEER', hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen'. Kort daarna is hij overleden en dominee Penning heeft de begrafenis geleid.

Herderlijke zorg

Enkele dagen daarna overleed de schoonmoeder, die haar schoonzoon tegen de dominee had opgehitst. Haar levenseinde kwam plotseling en op een vreselijke wijze. Er ging een siddering door het dorp. Maar aan de andere kant was men zeer te spreken over de herderlijke zorg van dominee Penning die hij betoond had aan iemand van wie hij zoveel vijandschap ondervonden had. Van toen af aan was de felle vijandschap verbroken. De gemeente bloeide en groeide. De deur van de pastorie stond voor iedereen open, en dominee Penning kreeg veel vrienden, ook van buiten zijn gemeente. ♦

BOEKAANKONDIGINGEN

"Kruispunt. Hemel of hel?"; William C. Nichols; uitg. Lumen; 208 blz., € 17,99.
In dit boek dringt de Amerikaanse auteur William C. Nichols aan op bezinning op ieders eindbestemming. Het boek verscheen oorspronkelijk onder de Engelse titel "The Narrow Way".

"Filippus, de evangelist", ds. J. de Kok; uitg. Van Velzen; 118 blz., € 14,90.
Boekje met zes preken van ds. J. de Kok over Filippus, de evangelist. Dit duidelijke prekenboek besluit met een chronologisch overzicht van het leven van Filippus.

"Vrees niet!", Annelien Veldman-de Jong; uitg. de Banier; 159 blz.; € 12,95.
In deze paperback zijn 100 korte stukjes opgenomen vanuit Bijbelteksten waarin de woorden 'vrees niet' voorkomen. Het is met name bedoeld voor (jong)volwassenen als tegengif voor alle angst in onze tijd. Angst is niet de beste raadgever. De beste Raadgever is de Heere.

"De goede strijd", Thomas Boston; uitg. De Banier; 365 blz.; € 19,95.
Uit nagelaten geschriften van Thomas Boston (1677-1732) heeft J. Kranendonk-Gijssen dit dagboek samengesteld. Deze Schotse prediker drong bijzonder ernstig aan om de Heere te zoeken en de goede strijd des geloofs te strijden. Maar hij wees ook op de ruimte in de Borg en Zaligmaker, Jezus Christus.

"Oneindige trouw"; B. Smijtegelt; uitg. De Banier; 365 blz.; € 21,95.
Deze dagboekstukjes zijn door J. Kranendonk-Gijssen verzameld uit nagelaten geschriften van Smijtegelt (1665-1739). In zijn preken was hij zowel een Boanerges (zoon des donders) als een Barnabas (zoon der vertroosting). Zijn godzalige levenswandel dwong respect af, zelfs bij zijn grootste tegenstanders.

"Leven en licht"; ds. M. Goudriaan e.a.; uitg. Den Hertog; 365 blz.; € 10,90.
Dit Bijbels dagboek 2026, geschreven door de predikanten A.A. Egas, M. Goudriaan, K. Hoefnagel, H. Hofman, M. Karens en L.W.Ch. Ruijgrok, volgt het kerkelijk jaar. De stukjes zijn toegankelijk en eenvoudig

geschreven. Elke dag eindigt met een vraag of oproep om over na te denken.

"Een vriend in Israël"; H. Koopman; uitg. Den Hertog; 287 blz.; € 28,50.
Johannes Butijn (1913-2004) was een visersman uit Krabbendijke. In dit boek wordt beschreven hoe de Heere zijn leven heeft geleid, met herinneringen aan zijn sterfbed en begrafenis. Ook de godvrezende vriendenkring, waaronder diverse predikanten, wordt getekend. Verder zijn vele brieven van en aan Butijn opgenomen.

"Een eeuwige Toevlucht"; Maarten Luther; uitg. Den Hertog; 97 blz.; € 13,90.
Maarten Luther (1483-1546) had een bijzondere voorliefde voor het boek van de Psalmen. In dit boek is zijn verklaring van Psalm 90 (vers voor vers) te lezen.

"Bij het geopende Woord"; ds. G.J. van Aalst e.a.; uitg. Koster; € 16,90.
Voor de negentiende keer verschijnt deze dagboek-uitgave, geschreven door dertien predikanten uit ons kerkverband. Elke maand komt een gedeelte uit Gods Woord aan de orde waaronder: de Galatenbrief, Psalm 130, Elía, Jesaja 40, Jozef, en de plagen in Egypte.

"Zingen Jakobs God ter eer"; H.M. Lobbezoo; uitg. Koster; 409 blz.; € 24,90.
Dit dagboek, speciaal samengesteld voor ouderen, begint elke dag met een bekende berijmde psalm. Vervolgens is er een eenvoudige uitleg en passende Schriftlezing uit de onberijmde (zelfde) psalm.

"Het heil in een drie-enig God"; Justus Vermeer; uitg. Koster; 424 blz.; € 24,90.
Uit de oefeningen van Justus Vermeer heeft H.M. Lobbezoo treffende stukjes genomen tot dagelijks onderwijs voor dit dagboek. Voor elke maand is kort biografisch stukje van hem of zijn familie te lezen met een fraaie prent uit zijn leefomgeving.

"Wie tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen"; Jonathan Edwards; uitg. Lucas Boeken; 380 blz.; € 24,90.
Vanuit de vele geschriften van Jonathan Edwards is dit dagboek tot stand gekomen. Gods majesteit, de ernst van de zonde en de macht van Christus om zondaren zalig te maken staan centraal in de 365 stukjes.

Kerknieuws

IN MEMORIAM: MEVR. K. KIEBOOM- STEENKS

Op 11 december is overleden mevrouw K. Kieboom-Steenks in de hoge leeftijd van 90 jaar. Zij was de weduwe van wijlen ds. L. Kieboom. Ze was in 1959 met hem getrouwd en heeft hem altijd trouw terzijde gestaan tot aan zijn overlijden op 7 juli 2000. De laatste jaren van haar leven verbleef ze in het Woonzorgcomplex 'Whispering Heights' in Rock Valley (VS). De Heere gedenke de kinderen en (achter)kleinkinderen met de verdere familie en vertrooste hen naar de rijkdom van Zijn genade. Psalm 90:16 en 17.

ds. J.B. Zippro

te Franklin Lakes (New Jersey, VS),
ds. H.A. van Zetten te Nieuw-Beijerland;
te Grand Rapids-Covell Avenue
(Michigan, VS) en Ooltgensplaat,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
te Den Haag-Scheveningen,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk;
te Nieuwerkerk (Zld),
ds. J. Beens te Scherpenzeel;
te Poortugaal,
ds. A. Schot te Nunspeet.

BEDANKT

voor Middelharnis,
ds. G. van Manen te Elspeet;
voor Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. H. Brons te Moerkapelle.

EMERITAAT DS. F. MULDER

Tijdens de vergadering van de classis Barneveld op 5 december is aan onze herder en leraar ds. F. Mulder op de meest eervolle wijze emeritaat verleend. Ruim dertig jaar heeft hij de gemeenten mogen dienen als predikant, eerst in Scherpenzeel en Wageningen en sinds 2011 Rhenen. Ook in diverse deputaatschappen en andere verbanden heeft hij veel voor het kerkelijk leven mogen betekenen. Het emeritaat gaat in per 1 januari. De afscheidsdienst vindt plaats op

donderdag 29 januari in ons kerkgebouw te Rhenen, aanvang 19.30 uur. Wanneer u niet in de gelegenheid bent de dienst bij te wonen, dan is het mogelijk om mee te luisteren via onze website www.gergemrhenen.nl. Het adres van ds. Mulder blijft hetzelfde: Bremlaan 13, 3911 XH Rhenen. Telefoonnummer: 0317-745005.

Kerkenraad Rhenen

'ISRAËL' BENOEMT WERKER VOOR OOST-EUROPA

Het Deputaatschap voor Israël heeft W.P. (Wim) Boogaard uit Woerden kunnen benoemen als Oost-Europawerker. Het betreft een fulltime functie ingaande per 1 januari 2026. Boogaard zal het bestaande werk in Oost-Europa vanuit Nederland voortzetten en mogelijkheden tot uitbreiding van het werk zoeken. Eerder werkte hij acht jaar voor de ZGG in Albanië.

Deputaatschap voor Israël

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Capelle aan den IJssel-West,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
te Clifton (New Jersey, VS) en Markham
(Ontario, Canada),
ds. J.R. Slingerland te Corsica
(South Dakota, VS);

KERKGEBOUW NISSE GERENOVEERD

Na zeven zondagen in de kantine van Fruitbedrijf Van Damme te hebben gekerkt, komt de gemeente van Nisse weer bijeen in het eigen kerkgebouw aan de Zuidweg. Het kerkje is grondig gerenoveerd. De buitenkant werd als eerste onder handen genomen. Kapotte dakpannen zijn vervangen en de consistorie kreeg een nieuw dak. Er werd ruimte gecreëerd voor een warmte-terugwininstallatie en er zijn zonnepanelen geplaatst. In het interieur is de vloer vernieuwd, het dak geïsoleerd en de elektrische installatie vervangen. Ook werd er airco aangebracht. De banken hoefden niet te worden vervangen, maar zijn wel iets verder uit elkaar gezet.

De preekstoel is vervangen en de verlichting is vernieuwd. Wat hetzelfde is gebleven, is de tekst op de achterwand van de preekstoel: 'Want een dag in Uwe voorhoven is beter dan duizent elders. Psalm 84:11'. Bij de renovatie is dankbaar gebruik gemaakt van de adviezen van

het Deputaatschap Hulpverlening Kerkbouw. Vrijwel iedereen uit de gemeente heeft een bijdrage aan de renovatie geleverd. Dat heeft niet alleen de saamhorigheid vergroot, maar ook een forse kostenbesparing opgeleverd. De kosten bleven nu beperkt tot zo'n anderhalve ton.

nieuwe fase gekomen. De Potter was tot voor kort voorzitter van het College van Bestuur van het Hoornbeeckcollege en het Van Lodenstein College. Afgelopen zomer nam hij afscheid van het onderwijs. Vervolgens heeft hij zich enige tijd georiënteerd op werkzaamheden waar hij zijn krachten aan wil geven. Naast een eigen adviespraktijk gaat hij voor gemiddeld 16 uren per week aan de slag voor het evangelisatiewerk. EVGG is sinds enkele jaren gericht op de bredere opdracht van de Generale

Synode om te werken aan evangeliserende gemeenten. Naast de zes eigen evangelisatieposten in Nederland en België biedt het Evangelisatiebureau vanuit Woerden kennis en ondersteuning aan klassicale en plaatselijke evangelisatieactiviteiten. In dat kader zijn in de achterliggende periode ook een evangelisatieconsulent en een consulent kinder- en tienerevangelisatie benoemd.

Willem de Potter heeft al heel wat jaren ervaring opgedaan op het terrein van evangelisatie, vanuit zijn eigen

kerkelijke gemeente in Amersfoort en in het ontmoetingshuis van deze gemeente. Deze benoeming past dan ook bij zijn gedrevenheid om te dienen, juist voor mensen die vreemd of vervreemd zijn van het Woord van God. De voorzitter van het deputaatschap, ds. M. Joosse, is verheugd dat deze benoeming kon plaatsvinden: 'Wij zien in de heer De Potter een directeur die het uitgezette beleid kan verdiepen en uitbreiden. Op zoek naar die ene! En op hoop van zegen'.

Deputaatschap Evangelisatie

Berichten

CONTACTGROEP PASTORAAL WERKERS

In de achterliggende jaren zijn er binnen ons kerkverband verschillende gemeenten en diverse zorginstellingen die een pastoraal werker in dienst hebben genomen. Als pastoraal werkers onderhouden we enig contact met elkaar. Zo beleggen we jaarlijks een samenkomst voor ontmoeting en bezinning. Mogelijk missen we u nog. Bent u ook werkzaam als pastoraal werker en wilt u hierbij betrokken zijn? U kunt zich aanmelden bij H.M. Lobbezoo of D. Rosbergen (hmlobbezoo@kliksafe.nl of drosbergen@gergemalbasserdam.nl).

PLEEGZORGKRINGEN

Op het gebied van jeugdhulp wordt binnen het Platform Jeugdhulpverlening samengewerkt door vier kerken: de Geref. Gemeenten, de Geref. Gemeenten in Nederland, de Oud Geref. Gemeenten en de Hersteld Hervormde Kerk. Periodiek organiseert het Platform bijeenkomsten voor christelijke pleegouders. Deze bijeenkomsten blijken onder pleegouders in een grote behoefte te voorzien. Geregeld wordt de wens geuit om vaker ontmoetingen tussen pleegouders te organiseren. Als Platform zien we geen gelegenheid om vaker een (landelijke) bijeenkomst voor christelijke pleegouders te organiseren. Wel zien we dat er hier en daar in het land pleegzorgkringen ontstaan. Graag zouden we een overzicht maken van bestaande pleegzorgkringen zodat pleegouders die zich daarbij willen

aansluiten met een kring in contact kunnen komen. Bent u betrokken bij een pleegouderkring, dan komen we graag met u in contact. Graag zouden we de gegevens ontvangen van de contactpersoon van de pleegouderkring. Overweegt u zelf om een pleegouderkring te starten, dan komen we ook graag met u in contact. In dat geval kunnen we u wellicht in contact brengen met andere pleegouders uit uw omgeving. Meer informatie op: info@christelijkeopvangjeugd.nl

KEUZEMODULES CGO HBO

1. CGO Hbo start op 12 februari met de keuzemodule 'Leiderschap organisaties'. In deze module kijken we hoe je leiding kunt geven aan een christelijke organisatie. Aan de hand van de theorie van Osmer leren we hoe situaties, contexten en persoonlijke inzet geïnterpreteerd kunnen worden vanuit praktisch theologisch perspectief en hoe daarin gehandeld kan worden als leider. We maken kennis met algemene managementtheorie en praktijken. De module is interessant voor leidinggevendenden in allerlei (levensbeschouwelijke en maatschappelijke) organisaties.
2. Op 18 maart start CGO Hbo met de module 'Jongerenwerk'. Dit is relevant voor iedereen die direct of indirect bij het werken met jongeren betrokken is. Eerst en vooral is te denken aan kerkelijk, semi-kerkelijk en christelijk jongerenwerk, maar dit is ook relevant voor degenen die zich

bezighouden met jongerenproblematiek. Werken onder jongeren heeft niet alleen pedagogische aspecten, maar ook pastorale en zorgaspecten in het perspectief van Gods Woord.

In vier avonden werken we dit uit.

Interesse? Vraag de data en het moduleboek op bij secretariaathbo@cgo.nu, of tel. 06-15306751 (maandag t/m donderdag).

In januari, februari en maart beginnen er verschillende leergangen van CGO Toerusting. Onze leergangen bieden waardevolle, inspirerende lessen, waarin verdieping in Gods Woord centraal staat. Ook is er ruimte voor ontmoeting. Iedereen - jong en oud - is welkom. Meer informatie en aanmelden: cgo.nu/toerusting

ZANGAVONDEN

Krimpen a/d IJssel - Sebakerk, Kon. Wilhelminaplein 1, vr. 19 dec., 19.30 uur, Seba kinderkoor, Seba meidenensemble, Seba gem. koor, Lennart van der Ham en Arjan Kuiper, orgel en piano; collecte voor Bijzondere Noden.

Leeuwarden - Grote Kerk, Bredeplaats 4, di. 23 dec., 20.00 uur, kerstzangavond van evangelisatiepost Achter de Hoven m.m.v. Noordermannenkoor uit Rijssen, Bert Roest, orgel, Kamper kamerorkest; meditatie evangelist S. de Visser (toegang vrij).

Leiderdorp - Kerk Geref. Gemeente, woe. 24 dec., 19.45 uur, jeugdkoor Hosanna en mannenkoor Datheen; ds. P. Mulder, meditatie; collecte voor EVGG.

Rijssen - Zuiderkerk, woe. 24 dec., 19.00 uur, gem. koor Cantica en Noordermannenkoor; Jan-Geert Heuvelman, orgel en piano.

Rotterdam-Alexanderpolder - Sionkerk, woe. 24 dec., 19.30 uur, jeugdkoor de Kleinnoot, jong gem. Koor Heman, samenzang vanaf 19.15 uur.

Veen - Thaborkerk, ma. 22 dec., 20.00 uur, gem. koor Comt nu met Sangh, mannenensemble Cantabile, Arie van der Vlist, orgel.

Kerkdiensten

ZONDAG 21 DECEMBER 2025

Aalburg 9.30 en 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalst** 14.30 uur stud. W. van Ee; **Alblasserdam** 18.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Alphen aan den Rijn** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Amersfoort** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 18.30 uur stud. K.L. Blok; **Arnhem** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Borssele** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W. de Jong; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur stud. W. van Ee; **Burgh-Haamstede** 10.00 en 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 uur ds. H. van der Heiden en 18.30 uur ds. J.M. Evers; **Delft** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Den Haag-Scheveningen** 15.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Deventer** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Dinteloord** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Dordrecht** 9.30 (H.A.) en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. H. Brons; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 10.00 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 9.30 en 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. B. Labee en 14.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Gorinchem** 15.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Gouda** 9.30 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravensande** 9.30 uur ds. H.J. Agteresch en 15.30 uur ds. M.L. Dekker; **Groningen** 10.00 uur ds. P.G. Heijkamp en 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. R.T. Michielse;

Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Hoofddorp** 16.00 uur ds. J. Beens; **Hoogeveen** 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Laar; **Houten** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Kampen** 18.30 uur ds. A. Schot; **Kamperland** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 16.30 uur stud. D. de Jong; **Katwijk aan Zee** 18.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Kruiningen** 14.00 uur stud. L.J. van den Berge en 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Meeuwen** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Melissant** 10.00 uur ds. A.A. Brugge en 17.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 16.00 uur ds. M. Karens; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **Mijdrecht** 18.30 uur ds. J. Beens; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens en 14.00 uur ds. M. Boersma; **Nieuwe-Tonge** 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Nieuwerkerk** 15.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. B. Labee; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Oostburg** 19.00 uur ds. M. Boersma; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Oostkapelle**

9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 15.00 uur ds. C. Hogchem; **Poederroijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Poortvliet** 18.30 uur ds. A.E. Brijder; **Puttershoek** 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Rhenen** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; **Rilland-Bath** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Rotterdam-Centrum** 17.00 uur ds. H. van der Heiden; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; **Sint Annaland** 9.30 uur ds. J. de Kok; **Slidrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Soest** 9.30 uur ds. J. Beens en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Spijkenisse** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Sprang-Capelle** 9.30 en 15.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Terneuzen** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 uur ds. D. de Wit en 19.00 uur ds. W. Visscher; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Hoogerland; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; **Westkapelle** 9.30 uur ds. M. Boersma en 14.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Westzaan** 10.00 en 15.30 uur stud. K.L. Blok; **Wierden-Aadorp** 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J.

IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.30 uur stud. L.J. van den Berge en 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 15.00 uur ds. A.E. Brijder; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Zwolle** 9.30 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 25 DECEMBER 2025 EERSTE KERSTDAG

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Alblasserdam** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.00 uur ds. J. Beens; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 11.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Borssele** 9.30 en 14.00 uur ds. W. de Jong; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.00 en 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. J.M. Evers; **Deventer** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 10.00 en 14.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. A.A. Brugge; **Doetinchem** 9.30 en 16.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur stud. D. de Jong; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 19.00 uur ds. A.J. de Waard; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 uur ds. C.J. Meeuse en 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Gorinchem** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Gouda** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande**

15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. J. Kroon; **Hoogeveen** 19.00 uur stud. W. van Ee; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Kampen** 15.30 uur ds. G. van Manen; **Kapelle-Biezeling** 10.00 uur ds. C. Harinck en 17.00 uur ds. S. Maljaars; **Katwijk aan Zee** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 17.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Krabbendijke** 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 15.30 uur ds. J.J. Tanis; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 14.30 uur ds. M. Boersma; **Mijdrecht** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 14.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oostburg** 15.30 uur ds. M. Karens; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur stud. K.L. Blok; **Oosterland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oostkapelle** 16.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 18.30 uur ds. M. Blok; **Oudemirdum** 9.30 en 14.30 uur stud. W. van Ee; **Poederroijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Puttershoek** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rijssen-Noord** 9.30 en 15.30 uur ds. A.T. Huijser;

Rijssen-West 9.30 en 15.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 15.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 17.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Centrum** 10.00 en 15.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 14.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkernisse** 14.15 uur ds. J.M. Evers; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 16.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 18.30 uur ds. W. Harinck; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 16.00 uur ds. C. Harinck; **Waarde** 9.30 en 14.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 uur ds. D. de Wit en 18.30 uur ds. W. Mouw; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 14.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Wierden-Aadorp** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 17.30 uur ds. J. Janse; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Yerseke** 10.00 en 16.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

VRIJDAG 26 DECEMBER 2025 TWEDE KERSTDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Alblasserdam** 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 11.00 uur

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

ds. J. van Laar; **Boskoop** 9.30 uur ds. P.J. de Raaf; **De Valk-Wekerom** 9.30 uur ds. B.J. van Boven; **Dirksland** 10.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 uur ds. G. van Manen; **Ermelo** 9.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 uur ds. A. Verschuure; **Gouda** 9.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hilversum** 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Kesteren** 12.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Kootwijkerbroek** 10.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogerland; **Meliskerke** 9.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur ds. M. Boersma; **Nieuw-Beijerland** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nieuwer Ter Aa** 10.00 uur stud. W. van Ee; **Nijkerk** 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.00 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 uur ds. J.J. Tanis; **Oosterend (Texel)** 10.00 uur stud. K.L. Blok; **Opheusden** 9.30 uur ds. W. Mouw; **Ouddorp** 9.30 uur ds. S. Maljaars; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Rhenen** 10.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 uur ds. W.J. Karels; **Rijssen-Noord** 9.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Centrum** 10.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 uur ds. J. Beens; **Sint Philipsland** 9.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Slidrecht** 9.30 uur ds. R.T. Michielse; **Stolwijk** 10.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 uur ds. W. Silfhout; **Uddel** 10.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee; **Waardenburg** 10.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit; **Werkendam** 9.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 uur ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 DECEMBER 2025

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30

uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur evang. C. van Drunen; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. J.M. Walhout en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN DONDERDAG 25 DECEMBER 2025 EERSTE KERSTDAG **Alkmaar** (Willem Buytewechstraat

2) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 9.30 uur evang. M. Rozema; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN VRIJDAG 26 DECEMBER 2025 TWEDE KERSTDAG **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

*Ik heb lief, want de HEERE hoort mijn stem, mijn smekingen;
Want Hij neigt Zijn oor tot mij; dies zal ik Hem in mijn dagen aanroepen.
De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel
hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis.
Maar ik riep den Naam des HEEREN aan, zeggende: Och HEERE!
bevrijd mijn ziel.*

Psalm 116:1-4

Met droefheid maken wij bekend, dat door de Heere uit dit leven is weggenomen, onze lieve moeder, oma en overgrootmoeder

Karen (Krijna) Kieboom-Steenks

in de leeftijd van 90 jaar.

Sinds 7 juli 2000 weduwe van ds. L. Kieboom

Harrisburg South Dakota USA: Arline DeRoos-Kieboom
Dan DeRoos

Inwood Iowa USA: Ella Fluit-Kieboom
Wilmer Fluit

Vicksburg Michigan USA: Andrew Kieboom
Mary Kieboom-VanGiessen

Klein- en achterkleinkinderen

Rock Valley, Iowa USA, 11 december 2025
Woonzorgcomplex Whispering Heights

Correspondentieadres:
Andrew Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097 USA
andrew@keyblooms.com

De rouwdienst en de begrafenis heeft, woensdag 17 december, plaatsgevonden in het kerkgebouw van de Netherlands Reformed Congregation en op de Valley View cemetery, Rock Valley, Iowa USA.

Advertenties

Vit. C kauwtablet van NeoLife:

een gezond snoepje voor kinderen en volwassenen! Ideaal als zuigtablet bij een zere keel. December-aanbieding
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Te Koop: **riante vrijstaande woning in Rijssen**. Wijk Veeneslagen, dicht bij kerk, scholen en supermarkt. O.a. voorzien van 6 slaapkamers, thuishokantoor, kelder en ruime achtertuin. Kavelopp. ruim 500 m2. Meer info: 06-53292820

Winst uit Verlies

Jongerenweekend 2026
Opstaan doe je niet alleen
D.V. 30 op 31 januari 2026
JONG getroffen of betrokken bij kanker? (H)erkenning vinden bij leeftijdgenoten? Samen vanuit Gods Woord uitzien naar dé Troost(er) bij kanker! **Geef je dan nu op:**
www.Winstuitverlies.nl

Een prachtige 6-dgse **kerkhistorische** reis naar o.a. Heidelberg, Worms, Marburg, Dillenburg e.a. van 1 t/m 6 juni 2026. Vroegboekskorting t/m 31 januari 2026. Info: phophthof@kliksafe.nl of jh.rozendaal@planet.nl

Vergaderen op een sfeervolle en rustige locatie nabij Rotterdam? Welkom in **De Veldschuur!**
Vraag vrijblijvend een offerte aan via info@develdschuur.com of bel 06 2205 0396.

Eindejaarsconcert D.V. dinsdag 30 december in de Cunerakerk Rhenen
Koren: Project Mannenkoor Canticum Fidei uit Geldermalsen, Tienerkoor Jedidjah uit Veenendaal en Gemengd koor Laudate Deum uit Leerbroek o.l.v. dirigente Jolanda van Dam.
Orgel: Cees van der Hart, Piano: Jakob den Ouden en Lucas de Heer, Hobo: Heleen Geluk en Panfluit: Corné van der Giessen. Algehele leiding: Ds. W. Mouw. Collecte t.b.v. noodhulp in Oekraïne en Roemenië.
Aanvang 19.30 uur | TOEGANG GRATIS!

Hoeflon groeit, groei jij mee?
We zoeken een **Meewerkend Voorman** die meewerkt én het team ondersteunt op de assemblagelijijn, een **Junior Product Manager** die marktbehoeften vertaalt naar slimme productontwikkeling, een **HR-adviseur** die onze collega's en organisatie laat groeien en een **Area Sales Manager** die ons internationale dealernetwerk versterkt en nieuwe markt-kansen benut. Kijk voor meer vacatures en bij interesse op werkenbijhoeflon.com

Bied jij onze bewoners een warm en veilig thuis?

Molenheim in Alblasterdam heeft vacatures!

goed dat je er bent

Interesse?

Neem voor meer informatie contact op met Hilda via 06 11 76 12 83 of hgeerman@adullam.nl | adullam.nu/vacatures

Adullam

leren | wonen | werken

**HEEREN
VAN
OPHEUSDEN**

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonden of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

begrafeniszorg

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
T 0548 540 053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
T 0577 401 689

Vetrouwde verzorging

www.begrafeniszorgvos.nl

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

FIBERLINQ

VERANTWOORD ONLINE?

- ▶ gefilterd internet
- ▶ filter met weekplanner
- ▶ glasvezel en dsl
- ▶ vaste telefoon
- ▶ gratis emailmigratie

fiberlinq.nl 0166-760005

Begravenisonderneming

Treur

tel. 030 692 42 58
06 573 156 89

info@begravenisondernemingtreur.nl

begravenisondernemingtreur.nl

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

Betrokken en vertrouwd!

Hulp bij levens- en gezinsvragen, vanuit een christelijke identiteit.

▼

hulpverlening relatie & gezin
toerusting mediation & coaching
schoolmaatschappelijk werk

www.stichtingdevluchtheuvel.nl • 0113 - 213 098

**Zakelijke en Familie Mediation
vanuit een christelijke achtergrond**
Bel 0318-250105 of mail naar info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd in het midden van NL.

Volgend jaar zoeken we een **bestuurder**. **Berséba** denkt graag vooruit. Heb jij hart voor passend onderwijs en gevoel voor netwerken? Bel ons gerust: 06-51873253.

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

- Tholen (en omgeving) 0166 - 69 74 38
- Zuid-Beveland 0113 - 26 06 81
- Schouwen-Duiveland 0111 - 21 00 02

begravenisverzorgingdorst.nl
(geen crematies)

Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

van lodenstein college

#werkenbij

Een open venster

"Nergens anders kun je twee uur per week zo eerlijk met jongeren praten over wat er écht toe doet."

Is dit ook jouw drive? We zoeken docenten godsdienst in Amersfoort, Hoevelaken en Kesteren.

Lees het verhaal van Kees en ontdek hoe vensters opengaan.

werkenbij.vanlodenstein.nl

Goed voor nu én later!

Sirjon
ZORGGROEP

Laat je hart spreken

**Wij zoeken
nieuwe collega's**

Bij Elim, Maranatha en Siloah kun je ouderen en mensen met een beperking helpen. Heb jij een groot hart, ben je zorgzaam, geduldig en een doorzetter? Of je nu kiest voor een stage, BBL-traject, zij-instroom of een baan als helpende of flex-medewerker, wij hebben regelmatig plekken beschikbaar!

Kom langs en maak kennis met ons!

Siloah ZORGGROEP SIRJON
Elim ZORGGROEP SIRJON
Maranatha ZORGGROEP SIRJON

sirjon.nl siloah.nl elim-barneveld.nl maranatha-rijssen.nl

KOM JIJ ONS VERSTERKEN?

VACATURE:

CONSULENT & BELEIDSADVISEUR

Functie-inhoud
De consulent biedt hulpvragers ondersteuning en advies, en zet zich als beleidsadviseur in voor belangenbehartiging richting politici en zorgverleners.

Functieprofiel

- minimaal hbo-werk- en denkniveau
- betrokken bij mensen met een beperking en hun naasten
- kennis van wet- en regelgeving m.b.t. (zorg)voorzieningen
- kennis van en inzicht in ontwikkelingen in de maatschappij
- lid van één van de reformatorische kerken

Aanbod

- een werkweek van 36 uur
- salariering volgens cao Sociaal Werk
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden

Het volledige functieprofiel is te vinden op: www.helpendehanden.nl/vacature.
Voor meer informatie kan er contact opgenomen worden met: Fijke Mulder, directeur, via telefoonnummer 06-411 08 515 of e-mail fa.mulder@helpendehanden.nl

Sollicitaties met CV kunnen tot D.V. 13 januari 2026 worden verzonden naar fa.mulder@helpendehanden.nl

Stolk Orgels

- huiskamerorgels
- kerk- en zaalorgels
- maatwerk
- verhuur
- reparatie
- onderhoud

Nieuwkerk a/d IJssel • Vrijheidslaan 55
Krabbendijke • Oostpolderweg 1s
0180 31 56 52 • www.stolkorgels.nl

WIL JIJ OOK BREKEN MET JE VERSLAVING?

safety for addicts

Wacht niet langer!

Er is hulp voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 – 06 01 964
www.addisa.nl

ISRAËLDAG 2025

D.V. DINSDAG
30 DECEMBER

Gereformeerde Gemeente
Tricht-Geldermalsen
Laan van Leeuwenstein 10
Aanvang 10.00 uur

Doorgeven van dé BOODSCHAP

... via zorg en diacoonaat in Ebenezer Home
(D. Philips)

... door Bijbelstudie in Budapest
(ds. I.L. Zöld)

... door Woordverkondiging in Jaffa
(ds. T. Jamison)

MORGENPROGRAMMA: (10.00 – 12.00 uur)

- Ds. A.P. Baaijens, D. Philips en ds. I.L. Zöld

PAUZE: (12.00 – 13.30 uur)

Koffie, thee, soep en verschillende soorten broodjes verkrijgbaar
Gratis friet en snack voor de kinderen

MIDDAGPROGRAMMA: (13.30 – 15.00 uur)

- Ds. T. Jamison en verhaal voor de kinderen

LEUK KINDERPROGRAMMA MET EEN TOFFE VERRASSING!

CRÈCHE AANWEZIG

Opgeven voor het kinderprogramma en crèche kan tot en met maandagmorgen 29 december

OLIEBOLLEN ACTIE

ten bate van Ebenezer Home

Bestel nu en neem mee na afloop van de Israëldag
dep-israel.nl/oliebollen

israeldag.nl

0348-489 929

TRADITIONELE OUDEJAARSSAMENZANG**D.V. MAANDAG 29 DECEMBER**

Toegang vrij! • Ger. Gem. Opheusden
m.m.v. Betuwse Bovenstengroep
Organist: Pieter Heykoop • 19.30 uur
Meditatie: Ds. W. Mouw
Collecte: Noodhulp Moldavië

(Over)leven met autisme

Heeft u een situatie met (een vermoeden van) autisme en weet u niet hoe het nu verder moet?

Zou u nog dingen willen leren of willen veranderen?

NIEUW!!!

**NU ook op kantoorlocatie
(Middelharnis)**

Contextueel
Autisme
Coaching
Susiane

Bel vrijblijvend 06-37184149
www.AutismeCoachingSusiane.nl

Oliebollen!

Bestel uw oliebollen en andere producten bij een Adullam comité.

Bestel via:
adullam.nu/oliebollen-2025

Adullam

leren | wonen | werken

Kom werken in de reformatorische zorg!

Ontdek de openstaande functies en maak de switch naar de reformatorische zorg.

- (Persoonlijk) begeleider Kesteren
- Teamleider zorg & begeleiding Kesteren
- Teamleider Ambulant
- Teamleider dagbesteding Achterberg
- Jeugd- en Gezinsprofessional Ambulant
- Logopedist Kesteren

Ga in gesprek met Mirjam of Karleen, onze recruiters, via werkenbij@deschutse.nu of 06-39 36 75 89.

100 % online behandeltraject mogelijk

Vast in een

mediorah

Pornoverslaving?

Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en
neem contact op!

www.mediorah.nl**Bureau Mark.**

Psychosociaal therapeut
mark@bureauamark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureauamark.nl

Certificering

**bijzondere
noden****BAAN MET
IMPACT****Werken met je
hart en handen**

Heb jij internationale ervaring en zoek je een baan met zingeving? Dan is dit je kans om een waardevolle bijdrage te leveren aan het diaconaat wereldwijd. Wij zijn namelijk op zoek naar een **Projectcoördinator** voor 5 dagen per week.

Meer weten?

bijzonderenoden.nl/vacature

koc
45 jaar met hart voor het kind

VBSO richt een eigen schoolbegeleidingsdienst op met een voorlopige naam.

1980**1983**

Nieuwe naam:
Ds. G.H. Kersten-
onderwijscentrum.
De afkorting KOC
ontstaat in de praktijk.

2012

Onze naam is
KOC - voor
Opvoeding
en Onderwijs.
De naam van
de stichting
wordt Ds. G.H.
Kerstencentrum.

KOC bestaat
40 jaar.

2009

Start eenvoudige
opvoedondersteuning

Ontwikkeld tot
adviesdienst
jeugdhulp

2020**2025**

KOC biedt
deskundige
jeugdhulp,
leerling-
begeleiding
en onderwijs-
advies.

Heeft u onze nieuwe
website al gezien?

Ga naar koc.nu

koc.nuinfo@koc.nu

0318-517310

Uitrusten in de Betuwe?

06 37 18 21 93

www.vakantiehuisjedevlissing.com

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca voor
accommodaties en autoverhuur.

Jouw ervaring telt
óók in het klaslokaal

Stap in het nderwijs

STAPINHETONDERWIJS.NU

EN DAN BEN JE
LEREAAR
Powered by Progressus

Bedankt

Namens het team van de Jeugdbond, voor uw
betrokkenheid, financiële steun en gebed.

**Uw eindejaarsgift wordt
zeer op prijs gesteld!**

Doneer eenvoudig via de QR-code
of via jbgg.nl/steun

**Jeugd
bond**

Gereformeerde
Gemeenten

* Toerusten, inspireren en verbinden.

AB STRESSENONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

**Je hoofd nooit stil? Vast in angst,
stress en onrust?**
Doorbreek die cirkel en ervaar rust!

Gratis online workshop
'Weg met je onrust!'
15 januari | 10.00 uur
Jouw eerste stap naar
rust en ontspanning!

tel. 06-25081102

✓ AMBTSKLEDING
✓ KOORKLEDING
✓ ROUWKLEDING
✓ HERENKLEDING
✓ MAATKOSTUUM
✓ BRUIDEGOMKLEDING

Klämar's
FASHION BY ROBBERT

's-Gravenstraat 63
's-Gravenpolder
06-14531528

Voor openingstijden en mogelijkheden
voor een privé-afspraak, zie www.klamarsfashion.nl

Wij zijn van D.V. 20 december tot 3 januari
gesloten i.v.m. kerstvakantie. Namens team
Klämar's Fashion by Robbert wensen wij
u allen gezegende kerstdagen en een
voorspoedig 2026.

**bijzondere
noden**
handen van de kerk

Diagonale hulp
Eindejaarsactie

NL52 INGB 0000 3074 47
o.v.v. Dominicaanse Republiek

Leven met autisme?

TAMIM
LEVEN MET AUTISME - COACHING - TRAINING
www.tamim.nu

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

 Word vriend en steun de Stichting!
NL35 ABNA 0548 9879 20

Wie helpt de Boodschap doorgeven?
Help Duitsland aan Bijbelse theologie!

 Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhd.org

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

WELKOM
OP DE WINTERCONFERENTIE!

meld je aan op de website

Locatie: Hoornbeek College Gouda

KOMEN TOT CHRISTUS

Lezing door
Ds. R.A.M. Visser

We zien je graag
D.V. 16 januari 2026
in **Gouda**. Tot dan!

 STUDENTEN
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Bezoek onze website:
studentengergem.nl

Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: J. van 't Hul, W.G. Hulsman,
ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierderer 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 078-6912899
E info@desaambinder.nl

**Advertenties en familieberichten
aan Verloop, Alblasserdam:**
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites
Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door
middel van een abonnement van de Christelijke
Bibliotheek voor blinden en slechtzienden
(cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

Een Licht,
zo groot,
zo schoon!

Stel je voor: je wordt
midden in de nacht wakker.
Het is donker. Héél donker.

John,
de schrijvende
pelgrim

Op weg naar Willington

Vader Bunyan kan als tinsmid wat vaker in zijn werkplaats blijven en zoon John gaat de boerderijen langs. Het aambeeld dat hij bij het ketellappen gebruikt is best zwaar op zijn rug, maar hij is jong en sterk! Heerlijk, die vrijheid! Waar zal hij vandaag eens naartoe gaan? Naar Willington, waar bij de paardenstal en de duiventoren altijd wat te beleven is? Of zal hij wat verder weg gaan, naar Houghton House? Hij is daar een keer met zijn vader geweest en heeft toen zijn ogen uitgekeken. Wat een prachtig gebouw, het lijkt wel een paleis! Van rode steen gebouwd, met vier torens op elke hoek, een zuilengalerij en een bordes. Vader vertelde dat er wel zevenenvijftig open haarden in het landhuis zijn waarvoor belasting moet worden betaald. Nou ja, als graaf of hertog kun je dat wel opbrengen. Toen hij even op vader moest wachten, liet een bediende hem in een van de wapenzalen kijken. Geweldig was dat. Trouwens, alleen de trap met die prachtige loper was al een bezienswaardigheid. Als hij de kans krijgt, is hij vast van plan nog eens van de leuning te glijden. Maar laat hij vandaag maar iets dichterbij huis blijven, bij Willington. Dat is een kilometer of acht. Moeder heeft voor twee dagen brood meegegeven, het zou mooi zijn als hij bij de knechten van de grote paardenstal in Willington zou kunnen slapen. Die kerels zitten altijd vol verhalen en grappen. Kan hij later weer opscheppen tegen zijn vrienden. Verderop is het landschap dicht bebost. Hier moet hij weer eens met zijn vrienden naartoe, al is rovertje spelen niets meer voor hen. Nee, dan zijn de jaarmarkten in Elstow een stuk leuker. Jammer dat ze maar twee keer per jaar worden gehouden. Zelfs vanuit Londen komen de handelaren met hun goederen. Van alles wordt er verhandeld, tot goud en zilver toe. Er is ook een veemarkt, waar de koeien en paarden van eigenaar wisselen ♦

03

M. H. KARELS-MEUSE UITG. DEN HERTOEG

Snel doe je het lampje aan. Fijn! Nu is het licht en ben je niet meer bang. Maar wát als het lampje het niet doet en het donker blijft? Dat is best een naar gevoel, toch?

De wijzen tuurden in het donker, totdat ze een groot, bijzonder licht zagen: een mooie ster. Zij volgden de ster met grote vreugde, want ze wisten dat die iets héél belangrijks betekende! In het donker, in de nacht, zaten de herders in de velden van Efratha. Ze pasten op de schapen. Maar opeens werd het om hen heen net zo licht als overdag! Dat kwam omdat de heerlijkheid des Heeren hen omscheen. De herders gingen met haast naar Bethlehem. Daar zagen zij in de donkere beestenstal het allermooiste Licht: het Kindeke, liggende in de kribbe. De Zaligmaker!

Hij is het grootste Licht Dat op aarde is gekomen. Een Licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Uw volk Israël. Hij is het Licht der lichten. Dat Licht is zo groot, zo schoon! Zoveel mooier, zoveel helderder, zoveel warmer dan alle lichtjes en kaarsjes die in deze maand schijnen en branden!

De herders zagen het Licht. De wijzen zagen het Licht. De oude Simeon zag het Licht.

Heb jij dat Licht al gezien in je donkere hart? Of blijf je liever in het donker leven? Nee toch? De Heere Jezus wil zo graag dat jouw hart niet donker blijft, maar dat je voor altijd, voor eeuwig, mag wandelen in Zijn Licht.

Zullen we samen vragen: 'Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden'? Psalm 43:3a. ♦

Leestip: 1 Johannes 1: 5-7

Lofzang van Simeon : ?

Een licht, zo groot, zo schoon,
gedaald van 's hemels troon,
straalt volk bij volk in d' ogen.
Terwijl 't het blind gezicht
van 't heidendom verlicht,
en Isrel zal verhogen.

De kleine Jezus zal een Licht zijn voor
Joden en heidenen over de hele wereld

Wilde ogen
worden geopend
voor de Heere

Bron: www.bijbelsopvoeden.nl

M. Snellen-Nijnsink, Veenendaal

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Christen- en Christinne- reis [1]

In het boek 'De Christinnereis' van Bunyan lijkt de beleving bij 'het kruis' zo anders dan bij Christen in de 'Christenreis'. Kunt u iets schrijven over het verschil in de beleving van de vergeving van de zonden?

Ondersteboven

Om een onderbouwd antwoord te kunnen geven op deze vraag vanuit de beide boeken van John Bunyan (1628-1688) is het nodig om eerst iets weer te geven over de achtergrond van de bekende ketellapper. In politiek opzicht is het een bewogen tijd. De hele wereld wordt ondersteboven gekeerd. Koning Karel I regeert in Bunyans jeugd-jaren met harde hand en raakt mede daardoor in conflict met het Engelse parlement. Er breekt een burgeroorlog uit en ook John komt onder de wapenen van de parlementstroepen van Oliver Cromwell, al is hij nog maar zestien jaar oud. In zijn boek 'De heilige Oorlog' is zijn opgedane kennis en kunde van het belegeren van een stad merkbaar.

Onder Cromwell komt de gereformeerde religie en ook het geestelijke leven tot grote bloei. God bekeert in deze bloeitijd Bunyan. Net als zijn vader oefende hij het beroep van ketellapper uit. Met zijn gereedschap trok hij in zijn geboortestreek rond om pannen en vaatwerk te repareren. Hij passeert herenhuizen en hutjes, waadt door modderpoelen en beklimt lastig begaanbare heuvels. Dit soort elementen komen we steeds tegen in de 'Christen- en Christinnereis'.

Wat later wordt Bunyan door de ouderlingen van zijn gemeente gevraagd om een 'stichtelijk' woord te spreken en al spoedig maakt hij naam als prediker van het Evangelie van vrije genade. Maar weer volgen er ingrijpende veranderingen. Cromwell sterft en Karel II (zoon van de op het schavot gekomen koning Karel I) keert uit ballingschap terug. De puriteinen die zich niet willen onderwerpen aan het anglicaanse dienstboek voor de liturgie worden uit hun ambt gezet. Eenvoudige voorgangers, waaronder Bunyan, krijgen een (s)preekverbod. Als de trouwe Bunyan toch het Woord verkondigt, wordt hij jarenlang gevangengezet. Vrij algemeen wordt aangenomen dat hij in die jaren de Christenreis heeft geschreven.

Onderscheiden

Hoewel de Christenreis sterk is gestempeld door de weg die de Heere in Bunyans leven ging, is het zeker niet de bedoeling alleen zijn persoonlijke levensgeschiedenis uit te beelden. Nee, hij wil de lotgevallen en de geestelijke strijd van ál Gods kinderen weergeven. Toch heeft hij naar schatting vijftien jaar later - toen hij in betrekkelijke rust en vrijheid kon preken en schrijven - de Christinnereis geschreven als kennelijke aanvulling. Opmerkelijk is dan inderdaad de onderscheiden beschrijving van het 'kruis en zijn vruchten' in beide boeken. We besluiten deze bijdrage met de toelichting hierover van ds. Robert Maguire (1826-1890) in de bekende grote uitgave met platen uit 1868 (en hopen volgende keer dit nog wat te duiden). 'Een vertoeven bij dat kruis is een verkwikking op de tocht en een heiliging voor de wachtende strijd. Maar ook zelfs in dezen is er verscheidenheid in de werkingen van de Geest, Die troost en heiligt, gelijk Bunyan dat aanschouwelijk in de geheel onderscheiden ervaring van Christen en Christiana tekent. De eerste kwam op de kruishoogte nog geheel gebogen onder de last van zijn zonden. Eerst daar werden deze losgemaakt, en deze heuvel hem de plaats der verlossing, waar het geboorteuur van verzoening, vrede en heil voor hem mocht slaan. Met Christiana en die haar vergezellen gaat het geheel anders. Reeds veel vroeger wordt het besef van verlossing hun deel. In de enge poort klinkt al het woord der vergeving hun toe en ontvangen zij de vredeskus en het zegel der genade. Reeds daar zien zij van verre de oorzaak en de grond van hun heil. Gaandeweg klimt hun bewustzijn van genade en op de heuveltop gekomen, ontvangen zij alleen een voller besef daarvan, nu zelf en van nabij de weg der verzoening aanschouwend'.

Lezer(es), bent u pelgrim op weg naar Sion? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.